

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1962/2023
17.08.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Данијел Динчић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Иван Милутиновић“ из Суботице, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Суботици, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4769/22 од 26.01.2023. године, у седници одржаној 17.08.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4769/22 од 26.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици П1 51/2021 од 06.09.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.01.2018. године до 30.09.2020. године исплати износ од 101.995,50 динара са законском затезном каматом обрачунатом до 30.11.2020. године у износу од 14.951,23 динара и законску затезну камату на износ главнице од 101.995,50 динара обрачунату од 01.12.2020. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.01.2018. године до 30.09.2020. године исплати износ од 74.016,48 динара са законском затезном каматом обрачунатом до 30.11.2020. године у износу од 10.306,07 динара и законску затезну камату на износ главнице од 74.016,48 динара обрачунату од 01.12.2020. године. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да тужена тужилци на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада исплати преко досуђеног износа од 101.995,50 динара до траженог износа од 109.531,25 динара за период од 01.11.2017. године до 31.12.2017. године као и да на име законске затезне камате на износ главнице обрачунате до дана 30.11.2020. године исплати преко досуђеног износа од 14.951,23 динара до траженог износа од 17.249,76 динара. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражено да се тужилца обавезе да јој на име

неисплаћене накнаде трошкова за коришћење годишњег одмора исплати преко досуђеног износа од 74.016,48 динара до траженог износа од 77.925,15 динара за период од 01.11.2017. године до 31.12.2017. године, као и да јој на име законске затезне камате на износ главнице обрачунате до 30.11.2020. године исплати преко досуђеног износа од 10.306,07 динара до траженог износа од 11.497,37 динара. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 107.346,64 динара, са затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом седмим изреке, захтев тужиље за ослобађање од плаћања судске таксе је усвојен.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 4769/22 од 26.01.2023. године, ставом првим изреке, усвојена је жалба тужене и преиначена првостепена пресуда, тако што је одбијен, као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужена да јој за период од 01.04.2018. године до 30.09.2020.године исплати: на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 101.995,50 динара са законском затезном каматом обрачунатом до 30.11.2020. године у износу од 14.951,23 динара и затезну камату на главницу од 101.995,50 динара од 01.12.2020.године, на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 74.016,48 динара, са законском затезном каматом обрачунатом до 30.11.2020.године у износу од 10.306,07 динара и затезну камату на главницу од 74.016,48 динара од 01.12.2020.године. Ставом другим изреке, преиначено је решење о накнади трошкова поступка тако што је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова првостепеног поступка у износу од 107.346,64 динара са затезном каматом од извршности одлуке до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у спорном периоду била у радном односу код тужене на радном месту ..., са коефицијентом за обрачунавање плате од 6,30. У спорном периоду тужиљи је плата обрачуната на основу Закона о платама у државним органима, јавним службама и на основу Уредбе о коефицијентима за обрачунавање плата запослених у јавним службама. На основу налаза и мишљења судског вештака утврђена је висина тражених накнада на име топлог obroка и регреса у две варијанте. Према првој варијанти, обрачун је извршен применом Општег колективног уговора, а према другој, на основу параметара из тренутно важећих Посебних колективних уговора у Републици Србији.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио захтеве тужиље и обавезао тужену да тужиљи исплати накнаду трошкова за исхрану у

току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за спорни период, јер је закључио да у износу минималне зараде не може да буде садржана предметна накнада трошкова, независно од чињенице што је чланом 4. став 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. По становишту првостепеног суда, у ситуацији када је тужена тужиоцу исплаћивала минималну зараду следи да тужиоцу није исплаћен топли оброк и регрес и да је тужена у обавези да му ту накнаду исплати.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио, као неосноване захтеве тужиле применом одредби Закона о јавним службама, Закона о платама у државним органима и јавним службама и Закона о основама система образовања и васпитања, важећих у спорном периоду, сматрајући да се на запослене који плату остварују према Закону о платама у државним органима и јавним службама примењују параметри који су унапред одређени од стране Владе РС и Министарства финансија, те да у ситуацији када је посебним актима регулисано право, обавезе и одговорност запосленог, конкретно накнада трошкова на име исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, да нема места примени члана 118. Закона о раду, већ се као *lex specialis* примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама, који се примењује и на запослене у школама, као јавним установама, као и да важећим Колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика у спорном периоду није уговорено право запослених на исплату накнаде трошкова на име исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Поред тога другостепени суд је сматрао да се Закон о раду, као општи пропис примењује само ако посебним прописима нису регулисана права, обавезе и одговорности запослених који се финансирају из буџета, те како је накнада трошкова на име исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора прописана посебним законом на начин да су ове накнаде садржане у коефицијенту, да се у тој ситуацији не може применити Закон о раду.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право, са којих разлога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Чланом 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 88/2017...129/2021), прописано је да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Чланом 1. став 1. тачка 3. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописан је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Чланом 3. став 1. истог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Чланом 4. став 1. истог закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему,

а ставом 2. да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Чланом 20. став 1. Посебног Колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, број 21/15 и 92/20), прописани су елементи за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом, а ставом 2. да уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијената из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни учинак, нижа од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на горе описан начин, исплаћује се у висини минималне зараде.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 75/14), чланом 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то, између осталог за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. тог члана закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе Закона о раду примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу члана 202. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Чланом 2. став 1. тачка 1. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун и исплату запослених из члана 1. ове Уредбе, који се примењују на запослене у основном образовању.

Тужилца је запослена код тужене, са којих разлога се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. С обзиром на то да посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописије да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, то следи да та одредба посебног закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15) није прописано право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, који није прописан ни претходно важећим Посебним колективним уговором („Службени гласник РС“, бр. 12/09). Када се има у виду све напред наведено, правилно је закључио другостепени суд да су примања по основу накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржани у коефицијенту, као једном од елемената плате, са којих разлога не постоји правни основ за остваривање предметног права тужилце садржан било у

општем било у посебном акту. Стога, како је то правилно закључио другостепени суд, неосновани су захтеви тужиље, с обзиром да су накнаде на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржане у коефицијенту његове плате, а то што је тужиљи у спорном периоду исплаћивана минимална зарада је без утицаја на другачију одлуку.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић